2024/615

7.3.2024

DOPORUČENÍ KOMISE (EU) 2024/615

ze dne 18. prosince 2023

k návrhu aktualizovaného integrovaného vnitrostátního plánu Maďarska v oblasti energetiky a klimatu na období 2021–2030 a k souladu opatření Maďarska s unijním cílem klimatické neutrality a se zajištěním pokroku v oblasti adaptace

(Pouze maďarské znění je závazné)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 292 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 ([1]), a zejména na čl. 9 odst. 2 a čl. 14 odst. 6 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999 ([2]), a zejména na čl. 7 odst. 2 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

Doporučení k návrhu aktualizovaného integrovaného vnitrostátního plánu Maďarska v oblasti energetiky a klimatu (NKEP) pokrývajícího období 2021–2030

(1) Maďarsko předložilo návrh aktualizovaného integrovaného vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu dne 28. června 2023.

(2) Článek 3 a příloha I nařízení (EU) 2018/1999 (dále jen „nařízení o správě“) stanoví prvky, které mají aktualizované integrované vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu obsahovat. V prosinci 2022 přijala Komise pokyny pro členské státy týkající se procesu a rozsahu přípravy návrhu a konečné verze aktualizovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu ([3]). V pokynech byly určeny osvědčené postupy a popsány důsledky nedávného politického, právního a geopolitického vývoje v politikách v oblasti energetiky a klimatu.

(3) V souvislosti s plánem REPowerEU ([4]) a v rámci cyklů evropského semestru 2022 a 2023 se Komise výrazně zaměřila na reformní a investiční potřeby členských států v oblasti energetiky a klimatu, aby urychlením ekologické a spravedlivé transformace posílila energetickou bezpečnost a cenovou dostupnost. To se odráží ve zprávách o Maďarsku za rok 2022 a rok 2023 ([5]) a v doporučeních Rady pro Maďarsko ([6]). Nejnovější doporučení pro zemi by měly členské státy zohlednit v konečných verzích svých aktualizovaných integrovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu.

([1]) Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 1.
([2]) Úř. věst. L 243, 9.7.2021, s. 1.
([3]) Sdělení Komise o pokynech pro členské státy k aktualizaci vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu na období 2021–2030 (Úř. věst. C 495, 29.12.2022, s. 24).
([4]) COM(2022) 230 final.
([5]) SWD(2022) 614 final, SWD(2023) 617 final.
([6]) COM(2022) 614, doporučení pro doporučení Rady; COM(2023) 617 final, doporučení pro doporučení Rady.

(4) Doporučení Komise týkající se plnění vnitrostátních cílů podle nařízení o „sdílení úsilí“ ([7]) vycházejí z pravděpodobnosti, že členské státy dodrží cíle pro rok 2030, s přihlédnutím k pravidlům pro využívání flexibility podle uvedeného nařízení.

(5) Cílem doporučení Komise týkajících se zachycování, využití a ukládání uhlíku (CCUS) je získat přehled o zamýšleném zavádění těchto technologií na vnitrostátní úrovni, včetně informací o ročních objemech CO_2, u nichž se plánuje, že budou do roku 2030 zachyceny, v členění podle zdroje zachyceného CO_2 pocházejícího ze zařízení, na něž se vztahuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ([8]), nebo z jiných zdrojů, jako jsou biogenní zdroje nebo zachycování přímo ze vzduchu; o plánované dopravní infrastruktuře pro CO_2 a o případné vnitrostátní kapacitě pro ukládání CO_2 a objemech vtláčení CO_2, u nichž se plánuje, že budou k dispozici v roce 2030.

(6) Doporučení Komise týkající se výkonnosti podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) ([9]) o využívání půdy, změnách ve využívání půdy a lesnictví (dále jen „nařízení o LULUCF“) se zabývají tím, jak členský stát naplňuje pravidlo nulového pasivního zůstatku na období 2021–2025 (období 1) a svůj vnitrostátní cíl pro období 2026–2030 (období 2) s přihlédnutím k pravidlům pro využívání flexibility stanoveným v uvedeném nařízení. Doporučení Komise rovněž zohledňují, že v období 1 budou případná překročení emisí podle nařízení o LULUCF automaticky převedena pod nařízení o „sdílení úsilí“.

(7) Má-li adaptace na změnu klimatu náležitě podpořit dosažení cílů v oblasti energetiky a zmírňování změny klimatu, je nezbytné identifikovat potenciální nebezpečí, která jsou se změnou klimatu spojená, a analyzovat zranitelnost a rizika v oblasti klimatu, která mohou mít dopad na příslušné oblasti, obyvatelstvo a odvětví. Doporučení Komise týkající se adaptace zohledňují, v jaké míře Maďarsko do svého aktualizovaného NKEP začlenilo adaptační cíle, které zohledňují klimatická rizika, jež by Maďarsku mohla bránit v plnění cílů a úkolů energetické unie. Bez konkrétních adaptačních politik a opatření, plánovaných a prováděných, je dosažení cílů v jednotlivých rozměrech energetické unie ohroženo. V situaci měnících se klimatických podmínek vyžaduje zvláštní pozornost hospodaření s vodou, a to s ohledem na rizika narušení dodávek elektřiny, neboť povodně, vysoké teploty a sucho mají dopad na výrobu energie.

(8) Doporučení Komise týkající se ambicí v oblasti energie z obnovitelných zdrojů vycházejí ze vzorce stanoveného v příloze II nařízení (EU) 2018/1999, který je založen na objektivních kritériích, a z hlavních politik a opatření, které v návrhu aktualizovaného NKEP Maďarska chybí, aby bylo možné včas a nákladově efektivním způsobem dosáhnout vnitrostátního příspěvku Maďarska k závaznému cíli Unie v oblasti energie z obnovitelných zdrojů ve výši nejméně 42,5 % v roce 2030, a to se společným úsilím o jeho zvýšení na 45 % podle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ([10]), pokud jde o podporu energie z obnovitelných zdrojů. Doporučení Komise rovněž vycházejí z příspěvku Maďarska ke specifickým cílům článků 15a, 22a, 23, 24 a 25 uvedené směrnice a ze

([7]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/842 ze dne 30. května 2018 o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030 přispívajícím k opatřením v oblasti klimatu za účelem splnění závazků podle Pařížské dohody a o změně nařízení (EU) č. 525/2013 (Úř. věst. L 156, 19.6.2018, s. 26) ve znění nařízení (EU) 2023/857 ze dne 19. dubna 2023 (Úř. věst. L 111, 26.4.2023, s. 1).

([8]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES (Úř. věst. L 275, 25.10.2003, s. 32).

([9]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/841 ze dne 30. května 2018 o zahrnutí emisí skleníkových plynů a jejich pohlcování v důsledku využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví do rámce politiky v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 a o změně nařízení (EU) č. 525/2013 a rozhodnutí č. 529/2013/EU (Úř. věst. L 156, 19.6.2018, s. 1) ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/839 ze dne 19. dubna 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2018/841, pokud jde o oblast působnosti, zjednodušení pravidel pro vykazování a zajištění souladu a stanovení cílů členských států pro rok 2030, a nařízení (EU) 2018/1999, pokud jde o zlepšení monitorování, vykazování, sledování pokroku a přezkum (Úř. věst. L 107, 21.4.2023, s. 1).

([10]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 82) ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2413 ze dne 18. října 2023, kterou se mění směrnice (EU) 2018/2001, nařízení (EU) 2018/1999 a směrnice 98/70/ES, pokud jde o podporu energie z obnovitelných zdrojů, a zrušuje směrnice Rady (EU) 2015/652 (Úř. věst. L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

souvisejících politik a opatření k jejímu rychlému provedení ve vnitrostátním právu a uplatňování. Doporučení rovněž odrážejí význam rozvoje komplexního dlouhodobého plánování pro zavádění energie z obnovitelných zdrojů, a zejména větrné energie, s cílem zvýšit viditelnost evropského výrobního odvětví a provozovatelů sítí v souladu s evropským balíčkem opatření v oblasti větrné energie ([11]).

(9) Doporučení Komise týkající se vnitrostátního příspěvku v oblasti energetické účinnosti vycházejí z článku 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/179 ([12]) o energetické účinnosti a vzorce v příloze I uvedené směrnice a ze souvisejících politik a opatření, kterými se provádí.

(10) Doporučení Komise se zaměřují zvláště na cíle, úkoly a příspěvky a související politiky a opatření k naplnění plánu REPowerEU za účelem rychlého ukončení závislosti na ruských fosilních palivech. Jsou v nich zohledněny zkušenosti získané při provádění balíčku „Bezpečná zima díky úsporám plynu“ ([13]). Doporučení odrážejí naléhavou nutnost posílit odolnost energetického systému s ohledem na povinnosti vyplývající z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/941 ([14]) o rizikové připravenosti v odvětví elektroenergetiky a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 ([15]) o bezpečnosti dodávek zemního plynu a v souladu s doporučením Komise o ukládání energie ([16]).

(11) Doporučení Komise zohledňují potřebu urychlit integraci vnitřního trhu s energií s cílem zvýšit úlohu flexibility a posílit postavení spotřebitelů a zajistit jejich ochranu. Zohledňují rovněž důležitost zjištění počtu domácností trpících energetickou chudobou v souladu s požadavky článku 3 nařízení (EU) 2018/1999 a doporučení Komise (EU) 2023/2407 ([17]).

(12) Doporučení Komise odrážejí význam zajištění dostatečných investic do výzkumu a inovací v oblasti čisté energie s cílem podpořit jejich rozvoj a výrobní kapacity, včetně vhodných politik a opatření pro energeticky náročná průmyslová odvětví a další podniky, a dále potřebu zvýšit kvalifikaci pracovní síly pro průmysl s nulovými čistými emisemi s cílem upevnit v Unii silnou, konkurenceschopnou a čistou ekonomiku.

(13) Doporučení Komise vycházejí ze závazků přijatých v rámci Pařížské dohody, pokud jde o postupný útlum využívání fosilních paliv, jakož i z důležitosti postupného ukončování dotací na fosilní paliva.

(14) Doporučení Komise týkající se investičních potřeb navazují na její posouzení, zda návrh aktualizovaného plánu poskytuje celkový přehled investičních potřeb k dosažení cílů, úkolů a příspěvků pro všechny rozměry energetické unie, zda uvádí zdroje financování a rozlišuje přitom soukromé a veřejné zdroje a zda jsou investice, které plán uvádí, v souladu s plánem Maďarska pro oživení a odolnost, maďarskými plány spravedlivé územní transformace a doporučeními pro Maďarsko na období 2022–2023 vydanými v rámci evropského semestru a zda návrh zahrnuje důkladné makroekonomické posouzení plánovaných politik a opatření. NKEP by měl zajistit transparentnost a předvídatelnost vnitrostátních politik a opatření, aby se posílila investiční jistota.

([11]) Sdělení o Evropském akčním plánu pro větrnou energii, COM(2023) 669 final ze dne 24. října 2023, a sdělení o plnění cílů EU v oblasti obnovitelné energie na moři, COM(2023) 668 final.

([12]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1791 ze dne 13. září 2023 o energetické účinnosti a o změně nařízení (EU) 2023/955 (přepracované znění) (Úř. věst. L 231, 20.9.2023, s. 1).

([13]) Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, „Bezpečná zima díky úsporám plynu“, COM(2022) 360 final.

([14]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/941 ze dne 5. června 2019 o rizikové připravenosti v odvětví elektroenergetiky a o zrušení směrnice 2005/89/ES (Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 1).

([15]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 ze dne 25. října 2017 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu a o zrušení nařízení (EU) č. 994/2010 (Úř. věst. L 280, 28.10.2017, s. 1).

([16]) Doporučení Komise ze dne 14. března 2023 o ukládání energie – podpora dekarbonizovaného a bezpečného energetického systému EU, C(2023) 1729 (Úř. věst. C 103, 20.3.2023, s. 1).

([17]) Doporučení Komise (EU) 2023/2407 ze dne 20. října 2023 týkající se energetické chudoby, C(2023) 4080 (Úř. věst. L, 2023/2407, 23.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).

(15) Doporučení Komise odrážejí zásadní význam širokých regionálních konzultací a zajištění včasné a inkluzivní konzultace o plánu, včetně účinné účasti veřejnosti s dostatečnými informacemi a časovým rámcem, v souladu s Aarhuskou úmluvou ([18]).

(16) Doporučení Komise týkající se spravedlivé transformace odrážejí posouzení toho, zda maďarský plán dostatečně podrobně identifikuje příslušné sociální dopady klimatické a energetické transformace a její dopady na zaměstnanost a dovednosti a zda popisuje odpovídající doprovodné politiky a opatření, které spravedlivou transformaci podporují, a zda současně přispívá k prosazování lidských práv a genderové rovnosti.

(17) Doporučení Komise Maďarsku vycházejí z posouzení návrhu jeho aktualizovaného NKEP ([19]), které se zveřejňuje souběžně s tímto doporučením.

(18) Maďarsko by mělo tato doporučení náležitě zohlednit při vytváření konečné verze svého aktualizovaného integrovaného NKEP, který má být předložen do 30. června 2024.

Doporučení týkající se souladu s unijním cílem klimatické neutrality a se zajištěním pokroku v oblasti adaptace

(19) Podle nařízení (EU) 2021/1119 (evropský právní rámec pro klima) je Komise povinna posoudit soulad vnitrostátních opatření s cílem klimatické neutrality a se zajištěním pokroku v oblasti adaptace. Soulad opatření Maďarska s těmito cíli již Komise posoudila ([20]). Níže uvedená doporučení z uvedeného posouzení vycházejí. Maďarsko by mělo tato doporučení náležitě zohlednit a naplnit je v souladu s evropským právním rámcem pro klima.

(20) Pro účinnou adaptaci v potřebném rozsahu a ve všech exponovaných odvětvích je nezbytná správní a koordinační struktura vybavená jasným mandátem a mající politickou podporu na vysoké úrovni. Tato struktura může zahrnovat meziresortní pracovní skupinu nebo výbor. Pro udržení odpovědnosti a zlepšení adaptační politiky je nezbytné monitorování a hodnocení úsilí v oblasti adaptace. Prostředky na adaptaci lze získat z různých nástrojů financování EU. Při sestavování vnitrostátních plánů v rámci příslušných fondů EU by členské státy měly zvláštní pozornost věnovat otázkám odolnosti vůči změně klimatu. Žádný z výdajů by neměl poškozovat adaptaci: to znamená že by neměl zvyšovat zranitelnost příjemců ani jiných subjektů.

(21) Nejohroženějšími komunitami jsou ty, u nichž je vyšší pravděpodobnost, že budou změnou klimatu zasaženy. Nerovnoměrné vystavení různých regionů a socioekonomických skupin dopadům změny klimatu a jejich zranitelnost vůči těmto dopadům mají za následek, že se již existující nerovnosti a zranitelnost prohlubují. Nerovnoměrnou zátěž spojenou s klimatickými riziky by měla snížit spravedlivá odolnost; ta by také měla zajistit, aby byly přínosy adaptace rozděleny spravedlivě. Klíčovým prvkem pro předcházení potenciálním škodám nebo pro jejich zmírnění, pro využití příležitostí a pro zvládání důsledků je systémová schopnost přizpůsobit se změně klimatu. Fyzické dopady změny klimatu se vyvíjejí rychleji, než se očekávalo. Na všech úrovních státní správy a ve veřejném i soukromém sektoru je třeba dosáhnout pokroku v adaptační kapacitě a k tomu je potřebné větší povědomí o zranitelnosti a rizicích. Místní úroveň má pravomoci, které mohou mít na odolnost vůči změně klimatu širší dopad. Velký význam má vypracování a provádění adaptačních politik na nižší než celostátní úrovni.

(22) Účinné a nákladově efektivní možnosti přizpůsobení se změně klimatu a jejího zmírňování nabízejí přírodě blízká řešení, je-li jejich zavádění podporováno strategickými rámci, politikami a financováním. Tato řešení lze realizovat samostatně nebo je lze začlenit do jiných adaptačních a zmírňujících opatření v kombinaci s technologickými nebo infrastrukturními řešeními. Při realizaci musí být zohledněna složitost ekosystémů a předpokládané účinky změny klimatu, místní kontext, související zájmy a hodnoty i socioekonomické podmínky,

([18]) Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně ve věcech životního prostředí ze dne 25. června 1998 (Aarhuská úmluva).

([19]) SWD(2023) 916.

([20]) Zpráva o pokroku EU při provádění opatření v oblasti klimatu za rok 2023, COM(2023) 653 final, a pracovní dokument útvarů Komise o posouzení pokroku v oblasti přizpůsobení se změně klimatu v jednotlivých členských státech podle evropského právního rámce pro klima, SWD(2023) 932.

DOPORUČUJE MAĎARSKU:

POKUD JDE O NÁVRH AKTUALIZOVANÉHO VNITROSTÁTNÍHO PLÁNU V OBLASTI ENERGETIKY A KLIMATU PODLE NAŘÍZENÍ (EU) 2018/1999

1. Doplnit informace o stávajících a plánovaných politikách a opatřeních, zejména v odvětví dopravy a pro emise jiné než CO_2, včetně metanu, N_2O a F-plynů, z energetiky, průmyslových procesů a používání produktů, zemědělství a nakládání s odpady, které by měly přispět ke splnění vnitrostátního cíle v oblasti skleníkových plynů podle nařízení o „sdílení úsilí“. Jasně vymezit jejich oblast působnosti, harmonogram a pokud možno očekávaný dopad na snížení emisí skleníkových plynů, a to i v případě opatření v programech financování Unie, jako je společná zemědělská politika.

2. Určit objem emisí CO_2, které by mohly být do roku 2030 každoročně zachyceny, včetně zdroje. Určit objem emisí CO_2, které lze do roku 2030 zachytit z biogenních zdrojů. Uvést podrobnosti o způsobu dopravy zachyceného CO_2. Určit celkovou kapacitu pro ukládání CO_2 a objemy vtláčení, které budou do roku 2030 k dispozici.

3. Stanovit konkrétní cestu k dosažení vnitrostátního cíle v oblasti LULUCF stanoveného v nařízení (EU) 2018/841. Zahrnout další opatření v odvětví LULUCF a podrobně popsat jejich časový plán a rozsah a kvantifikovat jejich očekávané dopady, aby se zajistilo, že pohlcení skleníkových plynů v tomto odvětví bude účinně sladěno s cílem EU pro čisté pohlcení do roku 2030 ve výši −310 milionů tun ekvivalentu CO_2 a s vnitrostátním cílem pro pohlcení ve výši −934 kilotun ekvivalentu CO_2 stanoveným v nařízení (EU) 2018/841. Poskytnout jasné informace o tom, jak jsou veřejné prostředky (jak unijní fondy, včetně společné zemědělské politiky, tak státní podpora) a soukromé financování prostřednictvím režimů uhlíkového zemědělství důsledně a účinně využívány k dosažení vnitrostátního cíle pro čisté pohlcení. Poskytnout informace o stavu a pokroku, kterého má být dosaženo při zajišťování zlepšení směrem k vyšším úrovním přesnosti/zeměpisně přesným souborům údajů pro monitorování, vykazování a ověřování v souladu s částí 3 přílohy V nařízení (EU) 2018/1999.

4. Poskytnout doplňující analýzu příslušné zranitelnosti a rizik v oblasti klimatu, pokud jde o dosažení vnitrostátních cílů, úkolů a příspěvků a politiky a opatření v jednotlivých rozměrech energetické unie. Lépe popsat a kvantifikovat vazbu na konkrétní cíle a politiky energetické unie, které by adaptační politiky a opatření měly podporovat. Dostatečně podrobně stanovit další adaptační politiky a opatření, které napomohou tomu, aby Maďarsko splnilo své vnitrostátní cíle, úkoly a příspěvky v rámci energetické unie.

5. Výrazně zvýšit ambici, pokud jde o podíl obnovitelných zdrojů energie, tak aby činil nejméně 34 % a přispěl k dosažení závazného cíle Unie v oblasti energie z obnovitelných zdrojů pro rok 2030 stanoveného v čl. 3 odst. 1 směrnice (EU) 2018/2001 ve znění směrnice (EU) 2023/2413, jak je vyjádřeno vzorcem v příloze II nařízení (EU) 2018/1999. Uvést orientační trajektorii, která dosahuje referenčních bodů pro roky 2025 a 2027 podle čl. 4 písm. a) bodu 2 nařízení (EU) 2018/1999.

6. Poskytnout odhadované trajektorie a dlouhodobý plán zavádění technologií v oblasti energie z obnovitelných zdrojů v příštích deseti letech s výhledem do roku 2040. Zahrnout orientační cíl pro inovativní technologie v oblasti energie z obnovitelných zdrojů do roku 2030. Zahrnout orientační cíl pro budovy a průmysl do roku 2030 a závazný dílčí cíl pro paliva z obnovitelných zdrojů nebiologického původu používaná v průmyslu do roku 2030. Zahrnout orientační cíl pro dosažení navýšení stanovených v příloze IA směrnice (EU) 2018/2001 v platném znění.

7. Dále rozpracovat podrobné a kvantifikované politiky a opatření způsobem, který umožní včasné a nákladově efektivní dosažení vnitrostátního příspěvku Maďarska k závaznému cíli Unie v oblasti energie z obnovitelných zdrojů ve výši 42,5 % do roku 2030, s ohledem na společné úsilí o jeho zvýšení na 45 %. Zejména popsat, jak hodlá urychlit povolování, a podrobně uvést technologie v oblasti energie z obnovitelných zdrojů, pro něž plánuje určit „oblasti pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie“ s rychlejšími a jednoduššími postupy. Popsat, jak hodlá urychlit zavádění obnovitelných zdrojů prostřednictvím přijetí smluv o nákupu elektřiny z obnovitelných zdrojů. Popsat, jak hodlá urychlit zavádění obnovitelných zdrojů a postupné ukončování využívání fosilních paliv v odvětví vytápění a chlazení. Zahrnout srovnatelná opatření na podporu vodíku v průmyslu a připravit EU na obchod s vodíkem z obnovitelných zdrojů.

8. Zahrnout projekce týkající se poptávky po bioenergii a nabídky bioenergie v jednotlivých odvětvích a poskytnout údaje o dovozu a zdroji lesní biomasy využívané pro výrobu energie. Zahrnout posouzení vnitrostátních dodávek lesní biomasy pro energetické účely v letech 2021–2030 v souladu s posílenými kritérii udržitelnosti podle článku 29 směrnice (EU) 2018/2001 v platném znění a posouzení slučitelnosti předpokládaného využívání lesní biomasy pro výrobu energie s povinnostmi Maďarska podle revidovaného nařízení o LULUCF, zejména pro období 2026–2030, spolu s vnitrostátními opatřeními a politikami k zajištění uvedené slučitelnosti. Zahrnout další opatření na podporu udržitelné výroby biometanu, a to s ohledem na potenciál a výrobu udržitelného bioplynu/biometanu v Maďarsku, profil spotřeby zemního plynu a stávající infrastrukturu a na využívání digestátu a biogenního CO_2.

9. V co největší možné míře poskytnout očekávaný harmonogram kroků vedoucích k přijetí legislativních a nelegislativních politik a opatření, kterými se ustanovení směrnice (EU) 2018/2001 v platném znění provádějí ve vnitrostátním právu a uplatňují, zejména pokud jde o opatření uvedená v předchozích bodech.

10. Zahrnout vnitrostátní příspěvek v oblasti energetické účinnosti založený na konečné spotřebě energie k závaznému cíli Unie v oblasti konečné spotřeby energie pro rok 2030 v souladu s článkem 4 a přílohou I směrnice (EU) 2023/1791 nebo rovnající se revidovanému orientačnímu vnitrostátnímu příspěvku, který Komise podle čl. 4 odst. 5 uvedené směrnice předloží každému členskému státu do 1. března 2024. Zahrnout vnitrostátní příspěvek v oblasti energetické účinnosti týkající se spotřeby primární energie k orientačnímu cíli týkajícímu se spotřeby primární energie v Unii v souladu s článkem 4 a přílohou I směrnice (EU) 2023/1791. Uvést objem snížení spotřeby energie, kterého mají dosáhnout všechny veřejné subjekty, v členění podle odvětví. Zahrnout celkovou podlahovou plochu vytápěných nebo chlazených budov ve vlastnictví veřejných subjektů, které mají být každoročně renovovány, nebo odpovídající roční úspory energie, jichž má být dosaženo. Předložit objem kumulativních úspor energie, kterých má být dosaženo v období od 1. ledna 2021 do 31. prosince 2030, a případně vysvětlení, jak byla stanovena roční míra úspor a výchozí scénář pro výpočet.

11. Uvést úplné politiky a opatření k dosažení vnitrostátních příspěvků v oblasti energetické účinnosti a popsat, jak bude naplňována zásada „energetická účinnost v první řadě“. Stanovit opatření v oblasti úspor energie, aby se zajistilo dosažení požadovaného objemu kumulativních úspor energie v konečné spotřebě do roku 2030, a opatření na podporu energetických auditů a systémů hospodaření s energií.

12. Zahrnout aktualizovanou úroveň ambicí týkající se zajištění energeticky vysoce účinného a dekarbonizovaného vnitrostátního fondu budov a transformace stávajících budov na budovy s nulovými emisemi do roku 2050. Zahrnout průběžné milníky pro roky 2030 a 2040 a porovnání těchto milníků s nejnovější dlouhodobou strategií renovace. Zahrnout více informací o politikách a opatřeních pro realizaci soudržné dlouhodobé strategie renovace, která se konkrétně zabývá jasnějším popisem a kvantitativním odhadem politik a opatření z hlediska financování, nákladů a dopadů, pokud jde o úspory energie a emisí. Zaměřit se na hloubkovou renovaci a specificky na energeticky nejnáročnější budovy a na spotřebitele trpící energetickou chudobou a zranitelné spotřebitele.

13. Podrobněji vysvětlit, jak Maďarsko výrazně posílí rozměr energetické bezpečnosti, zejména diverzifikací dodávek energie, a to i snížením dovozu ruských fosilních paliv pro odvětví energetiky a podporou snižování poptávky po plynu. Zahrnout podrobné politiky a opatření k dosažení těchto cílů do roku 2030. Posílit odolnost energetického systému, zejména stanovením jasných cílů a opatření pro řešení omezení nebo přerušení dodávek, jakož i cíle pro zavádění skladování energie, a předložením politik a opatření, kterými se naléhavá nutnost adaptace na změnu klimatu začlení do energetického systému. Specifikovat vhodná opatření zaměřená na diverzifikaci a dlouhodobé dodávky jaderných materiálů, paliva, náhradních dílů a služeb pro své stávající reaktory typu VVER-440 a pro nové reaktory typu VVER-1200 ve výstavbě a na dlouhodobé nakládání s jaderným odpadem. Dále posoudit slučitelnost své budoucí plynárenské infrastruktury s cíli dekarbonizace. Posoudit přiměřenost ropné infrastruktury (rafinerie, zásoby ropy) vzhledem k očekávané potřebě odklonu od ruské ropy a očekávanému poklesu poptávky po ropě a k přechodu na nízkouhlíkové alternativy.

14. Předložit jasné cíle a úkoly týkající se reakce na poptávku, aby se na základě posouzení potřeb flexibility zlepšila flexibilita energetického systému, a popsat konkrétní opatření k usnadnění integrace do energetického systému v rámci článku 20a směrnice (EU) 2018/2001 v platném znění. Rozvíjet konkurenceschopnější maloobchodní trhy a posilovat postavení spotřebitelů na maloobchodním trhu.

15. Podrobněji rozpracovat přístup k řešení energetické chudoby obecně tak, aby zahrnoval vyhodnocení situace domácností, které jí jsou aktuálně postiženy, a obsahoval konkrétní měřitelný cíl jejího snížení, jak požaduje nařízení (EU) 2018/1999, přičemž se zohlední doporučení (EU) 2023/2407. Podrobně popsat konkrétní harmonogram pro konkrétní politiky a opatření k řešení energetické chudoby. Vysvětlit, jak se ke snižování energetické chudoby předpokládá zavést využívání opatření v oblasti energetické účinnosti v rámci systému povinného zvyšování energetické účinnosti, jak požaduje nařízení (EU) 2018/1999.

16. Podrobněji vyjasnit vnitrostátní cíle v oblasti výzkumu, inovací a konkurenceschopnosti za účelem zavádění čistých technologií a v této souvislosti stanovit cestu pro roky 2030 a 2050 na podporu dekarbonizace průmyslu a přechodu podniků na klimaticky neutrální a oběhové hospodářství. Předložit politiky a opatření na podporu rozvoje projektů pro nulové čisté emise, včetně těch, které jsou relevantní pro energeticky náročná odvětví. Popsat předvídatelný a zjednodušený regulační rámec pro povolovací postupy a způsob, jakým bude tam, kde je to potřebné, zjednodušen přístup k vnitrostátnímu financování. Poskytnout podrobné politiky a opatření, které umožní digitalizaci energetického systému a rozvoj dovedností souvisejících s čistou energií a usnadní otevřený obchod pro odolné a udržitelné dodavatelské řetězce klíčových součástí a zařízení pro nulové čisté emise.

17. Specifikovat reformy a opatření k mobilizaci soukromých investic, které jsou potřebné k dosažení cílů v oblasti energetiky a klimatu. Souhrnným způsobem a v členění podle odvětví předložit komplexní a ucelený přehled potřeb veřejných a soukromých investic. Doplnit přístup „shora dolů“ pro celé hospodářství projektově specifickým posouzením „zdola nahoru“. Uvést rozpis celkových investičních potřeb s dalšími informacemi o vnitrostátních, regionálních a unijních zdrojích financování a také o soukromých finančních zdrojích, které mají být mobilizovány za účelem provádění stávajících a plánovaných politik a opatření. Přidat stručný popis typu režimu finanční podpory zvoleného pro provádění politik a opatření, které jsou financovány z veřejného rozpočtu, a využívání kombinovaných finančních nástrojů využívajících granty, půjčky, technickou pomoc a veřejné záruky, včetně úlohy vnitrostátních podpůrných bank v příslušných režimech a/nebo způsobu mobilizace soukromého financování. Zvážit jako možný zdroj financování nákladově efektivní provádění převodů do jiných členských států podle nařízení o „sdílení úsilí“. Poskytnout důkladné posouzení makroekonomického dopadu plánovaných politik a opatření.

18. Nastínit, jak jsou politiky a opatření obsažené v aktualizovaném plánu sladěny s maďarským národním plánem pro oživení a odolnost, včetně kapitoly REPowerEU.

19. Vysvětlit, jak a do kdy hodlá Maďarsko ukončit zbývající dotace na fosilní paliva. Podrobně vysvětlit, jak plánuje Maďarsko postupně vyřadit tuhá fosilní paliva, a objasnit související závazky a opatření.

20. Poskytnout podrobné informace o důsledcích klimatické a energetické transformace v sociální oblasti a v oblasti zaměstnanosti a dovedností nebo o jakýchkoli jiných distribučních dopadech této transformace a o plánovaných cílech, politikách a opatřeních na podporu spravedlivé transformace. Specifikovat formu podpory, dopad iniciativ, cílové skupiny a vyčleněné zdroje s ohledem na doporučení Rady ohledně zajištění spravedlivé transformace na klimatickou neutralitu ([21]). Zajistit soulad mezi harmonogramem postupného útlumu těžby uhlí uvedeným v plánech územní transformace a konečnou verzí aktualizovaného NKEP se zvláštním důrazem na elektrárnu Mátra a těžbu hnědého uhlí ve dvou souvisejících povrchových dolech (Visonta a Bükkábrány). V co největší možné míře zahrnout více prvků, které poskytnou odpovídající analytický základ pro přípravu budoucího sociálního klimatického plánu v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/955 ([22]), včetně informací o tom, jak posoudit výzvy a sociální dopady systému obchodování s emisemi pro spalování paliv v budovách, silniční dopravě a dalších odvětvích na nejzranitelnější skupiny, a určit potenciální příjemce a příslušný rámec politiky. Vysvětlit, jak rámec politik stanovený v NKEP přispěje k vypracování sociálního klimatického plánu Maďarska a jak bude zajištěna soudržnost mezi oběma plány.

([21]) Doporučení Rady ze dne 16. června 2022 ohledně zajištění spravedlivé transformace na klimatickou neutralitu (Úř. věst. C 243, 27.6.2022, s. 35).

([22]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/955 ze dne 10. května 2023, kterým se zřizuje Sociální klimatický fond a mění nařízení (EU) 2021/1060 (Úř. věst. L 130, 16.5.2023, s. 1).

21. Zajistit, aby se vypracování plánu mohla inkluzivně a v přiměřeném časovém rámci účastnit veřejnost a v široké míře také místní orgány a občanská společnost. Poskytnout jasný přehled o tom, jak konzultační proces umožní širokou veřejnou účast všech příslušných orgánů, občanů a zúčastněných stran, včetně sociálních partnerů, na vypracování návrhu i konečné verze aktualizovaného plánu. Poskytnout shrnutí názorů vyjádřených různými aktéry a souhrn toho, jak jsou názory vyjádřené během konzultací v plánu promítnuty.

22. Zintenzivnit regionální spolupráci se sousedními členskými státy a v rámci skupiny na vysoké úrovni pro energetické propojení střední a jihovýchodní Evropy, včetně oblastí propojení, obnovitelných zdrojů energie, energetické účinnosti a vnitřního trhu, s ohledem na společné výzvy a cíle. Popsat, jak Maďarsko plánuje do roku 2025 vytvořit rámec pro spolupráci s jinými členskými státy v souladu s článkem 9 směrnice (EU) 2023/2413. Pokračovat v úsilí o podepsání pěti požadovaných dvoustranných ujednání o solidaritě pro zajištění bezpečnosti dodávek plynu se sousedními zeměmi (Rakouskem, Slovinskem, Chorvatskem, Slovenskem a Rumunskem).

POKUD JDE O SOULAD VNITROSTÁTNÍCH OPATŘENÍ S CÍLEM KLIMATICKÉ NEUTRALITY A SE ZAJIŠTĚNÍM POKROKU V OBLASTI ADAPTACE PODLE NAŘÍZENÍ (EU) 2021/1119

1. Posílit správní a koordinační strukturu schopnou podpořit rozhodné plánování, zavádění řešení a investice pro adaptaci ve všech odvětvích, u všech skupin obyvatelstva a na všech správních úrovních, a vybavit tuto správní strukturu jasným mandátem. Zajistit, aby adaptační politiky byly systematicky a pravidelně monitorovány a vyhodnocovány a aby se výsledky promítly do následného revidovaného návrhu a provádění politik. Klást větší důraz na otázky odolnosti vůči změně klimatu při využívání podpory z programů financování EU, jako je společná zemědělská politika, financování politiky soudržnosti a dalších příslušných fondů Unie. Finanční prostředky Unie by měly být vynakládány tak, aby zvyšovaly odolnost vůči změně klimatu a nezvyšovaly zranitelnost (tedy tak, aby významně nepoškozovaly adaptaci).

2. Zapojit do tvorby a provádění adaptační politiky Maďarska skupiny zúčastněných stran, které jsou vůči dopadům změny klimatu obzvláště zranitelné. Zlepšit koordinaci mezi jednotlivými úrovněmi správy (celostátní/regionální/místní) s cílem sladit nástroje plánování a napomoci koordinovaným intervencím zaměřeným na systémovou transformaci. Zavést mechanismy, které zajistí vypracování politik na nižší než celostátní úrovni a jejich pravidelný přezkum a aktualizaci.

3. Podporovat ve vnitrostátních strategiích, politikách a plánech přírodě blízká řešení a ekosystémově založenou adaptaci a poskytovat investice na jejich zavádění.

V Bruselu dne 18. prosince 2023.

Za Komisi
Kadri SIMSON
členka Komise